

Twinningové projekty

Twinning je implementačný nástroj na budovanie inštitúcií štátnej a verejnej správy formou vzájomnej spolupráce medzi členským štátom EÚ – štátom poskytujúcim expertízu a know-how a prijímateľskou krajinou. Služi na posilnenie administratívnej kapacity nových členských štátov EÚ, kandidátskych krajín, potenciálne kandidátskych krajín, resp. tretích krajín v úplnej alebo čiastočnej implementácii *acquis communautaire* do národných legislatívnych štandardov.

Pred vstupom do EÚ boli slovenské ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, resp. ich podriadené organizácie prijímateľmi pomoci prostredníctvom twinningových projektov. Po vstupe Slovenska do EÚ sa SR dostala do pozície poskytovateľa pomoci prostredníctvom aktivít twinning-out (projekty, pri ktorých sú prijímateľmi pomoci iné oprávnené krajiny a poskytovateľom expertízy sú štátne, príp. verejné inštitúcie a/alebo odborníci z týchto inštitúcií členských štátov EÚ vrátane SR).

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa doteraz zapojilo do šiestich twinningových projektov.

Posilnenie administratívnych štruktúr pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia vo svetle rozsudkov Európskeho súdneho dvora

Od júna 2008 do mája 2009 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny úspešne realizovalo v spolupráci s nemeckými inštitúciami Twinning-Light projekt 'Posilnenie administratívnych štruktúr pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia vo vzťahu k rozsudkom Európskeho súdneho dvora', ktorý bol financovaný EÚ.

Partnerskými inštitúciami z nemeckej strany boli Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí (Bundesministerium für Arbeit und Soziales), Nemecký federálny fond dôchodkového zabezpečenia (Deutsche Rentenversicherung Bund - DRV Bund) a Asociácia pre politiku a výskum sociálneho zabezpečenia (Gesellschaft für Versicherungswissenschaft und -gestaltung (GVG) e.V.).

Cieľmi projektu boli:

Vyvinúť funkčný systém pre aplikáciu precedenčného práva Súdneho dvora EÚ v oblasti koordinácie systémoch sociálneho zabezpečenia, prehĺbiť a šíriť vedomosti týkajúce sa koordinácie precedenčného práva Súdneho dvora EÚ odborníkom z príslušných orgánov a inštitúcií.

V rámci projektu sa zrealizovala séria 9 školiaciich seminárov o Nariadení Rady (EHS) č. 1408/71 (a novom Nariadení č. 883/04) a príslušných rozsudkov Súdneho dvora EÚ.

Výsledkom projektu bolo vytvorenie CD nosiča, ktorý obsahoval najdôležitejšie relevantné rozsudky, týkajúce sa jednotlivých oblastí koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré boli predmetom aj uskutočnených seminárov v rámci TWL projektu. CD bolo distribuované jednotlivým účastníkom ako aj ostatným pracovníkom, ktorí pracujú s agendou koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia.

Projekt výrazne prispel k vytvoreniu elektronickej databázy rozsudkov Súdneho dvora EÚ, ktorá je začlenená v rámci internetovskej stránky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, a ktorá je intenzívne využívaná zamestnancami ministerstva a zamestnancami príslušných úradov zodpovedných za aplikáciu koordinačných nariadení a rozsudkov Súdneho dvora EÚ. Databáza je logicky členená podľa ustanovení koordinačného nariadenia.

Teoretické poznatky a praktické skúsenosti zo vzdelávacích seminárov, ako aj zo študijnej cesty organizovanými v rámci projektu sú využívané pri plnení úloh príslušných orgánov, styčných orgánov a príslušných inštitúcií. Pozitívom bolo preloženie mnohých dôležitých relevantných rozsudkov do slovenského jazyka a tým umožnenie ich jednoduchšej aplikácie a pochopenia. Rozsudky Súdneho dvora EÚ tvoria aj súčasť metodických pokynov jednotlivých úradov, ktoré sú v nadväznosti na ich vývoj pravidelne doplňané a aktualizované. Rozsudky sú intenzívne využívané aj pri rozhodovacej činnosti príslušných inštitúcií.

Databáza rozsudkov, skúsenosti a získané poznatky sú využívané priebežne v oblasti koordinácie napr. vecných dávok zdravotnej starostlivosti, rodinných dávok, posudzovaní centra záujmov migrujúcich pracovníkov a mnohých iných oblastíach.

Databáza je priebežne aktualizovaná, aby zabezpečila správne využitie judikatúry v praxi pri aplikácii koordinačných predpisov uplatňovaných v rámci voľného pohybu osôb v Európskej únii.

Prínos projektu bol aj vo vypracovaní porovnávacích tabuliek, ktoré poskytli zrozumiteľný prehľad o zmenách prijatých v nových koordinačných nariadeniach oproti pôvodným nariadeniam.

Využívanie produktov, výsledkov a skúseností nadobudnutých počas realizácie TWL projektu má za následok zlepšenie a zvýšenie efektívnosti práce, výrazným spôsobom prispeli k správne uplatňovaniu koordinačných predpisov v kontexte rozsudkov Súdneho dvora EÚ.

TWL projekt bol určený pre zamestnancov (metodikov) príslušných slovenských inštitúcií, ktoré sú zodpovedné za priamu aplikáciu právnych predpisov Európskeho spoločenstva.

[Záverečná správa projektu \(.PDF\)](#)

Posilňovanie administratívnych štruktúr inšpekcie práce

Národný inšpektorát práce prostredníctvom MPSVR SR realizoval od septembra 2007 do augusta 2008 v spolupráci s rakúskymi odborníkmi projekt s názvom Posilňovanie administratívnych štruktúr inšpekcie práce, hlavným cieľom ktorého bola správna transpozícia zákonov v oblasti BOZP za účelom posilnenia výkonu inšpekcie práce na Slovensku. Partnerom bola rakúska Agentúra pre európsku integráciu a hospodársky rozvoj. Odberteľom projektu bol Národný inšpektorát práce so sídlom v Košiciach.

Projekt bol zameraný do dvoch oblastí:

- implementácia európskej legislatívy v oblasti prevencie závažných priemyselných havárií,
- zhromažďovanie údajov o pracovných úrazoch a ich spracovanie.

Inšpektori práce sa zúčastnili na 2 seminároch, na ktorých nadobudli vedomosti a zručnosti pri používaní softvéru v súvislosti s výkonom inšpekcie práce pri prevencii závažných priemyselných havárií a iných výkonov spojených s kontrolou manipulácie s nebezpečnými chemickými faktormi. V rámci projektu bol zakúpený softvér s chemickou databázou pre osem inšpektorátov práce v jednotlivých krajoch, ako aj pre Národný inšpektorát práce. V Bratislave sa uskutočnil jeden seminár venovaný prevencii chorôb z povolanía.

Na tému zhromažďovania údajov o pracovných úrazoch boli uskutočnené tri semináre, na ktorých sa inšpektori práce oboznámili s európskou metodikou ESAW, podľa ktorej EUROSTAT vykonáva zber a vyhodnotenie údajov o pracovných úrazoch. Odborníci z rakúskej úrazovej poisťovne AUVA vypracovali metodickú príručku pre inšpektorov práce s názvom: „ESAW European Statistics Accidents at Work“. Osvojením si tejto metodiky budú môcť inšpektori na základe vyhodnotenia týchto štatistických údajov plánovať výkony do takých firiem, ktoré predstavujú veľkú pracovnú úrazovosť.

Vytvorenie národných indikátorov v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia a návrh spôsobu

Zabezpečenia ich pravidelného monitorovania

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky bolo v období od 15. októbra 2007 do 14. októbra 2008 prijímateľom a realizátorom projektu „Vytvorenie národných indikátorov v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia a návrh spôsobu zabezpečenia ich pravidelného monitorovania“. Projekt bol schválený a financovaný Európskou komisiou z Prechodného fondu. Projekt bol realizovaný za účasti Štatistického úradu Slovenskej republiky, v nadväznosti na využiteľnosť jeho zdrojov, predovšetkým harmonizovaného štatistického zisťovania EU SILC, a taktiež Rodinných účtov, pre výpočet národných indikátorov.

Hlavným cieľom projektu bolo vytvorenie národných indikátorov v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia a návrh spôsobu zabezpečenia ich pravidelného monitorovania za účelom zefektívnenia monitorovacieho rámca pre posúdenie progresu v procese sociálnej inklúzie v SR. Národné indikátory majú slúžiť ako doplnujúci špecifický zdroj informácií k spoločným indikátorom EÚ a ako vhodný nástroj na meranie progresu pri plnení cieľov stanovených v strategických a akčných plánoch vlády, samospráv a ostatných zainteresovaných subjektov.

Výstupom projektu je 32 národných indikátorov, ktoré sú zamerané na monitorovanie chudoby a sociálneho vylúčenia v nadväznosti na prioritné ciele v oblasti sociálnej inklúzie. Tieto sú rozpracované v dvoch národných správach o stratégiách sociálnej ochrany a sociálnej inklúzie s výhľadom do roku 2010, ktoré sú zverejnené na internetovej stránke Európskej komisie.

Prvú monitorovaciu správu k vyhodnoteniu národných indikátorov v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia spracuje do konca roka 2009 Inštitút pre výskum práce a rodiny, príspevková organizácia MPSVR SR.

Spracovanie prehľadu národnej pracovnej legislatívy

Twinningový projekt MK/2006/IB/SO/01 „Spracovanie prehľadu národnej pracovnej legislatívy (Review of the national labour legislation)“ realizovaný v období od 12. 5. 2008 do 30. 9. 2009 v slovensko-macedónskej spolupráci pomohol prijímajúcej strane, Macedónsku, zlepšiť kapacitu krajiny pri posilnení trhu práce a zosúladiť národnej pracovnej legislatívy, pravidiel a procedúr v oblasti pracovného práva, antidiskriminácie a rovnakého zaobchádzania ako aj bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci so smernicami EÚ (kapitola 19) s cieľom lepšie sa pripraviť na prijatie za člena EÚ.

Projekt realizovalo MPSVR SR spoločne s Regionálnou rozvojovou agentúrou Senec-Pezinok a Ministerstvom práce a sociálnej politiky Macedónska a financovala ho Európska komisia v rámci programu CARDS. Všetky aktivity uskutočnené od začiatku projektu smerovali k hlavnému cieľu stanovenému v twinningovej zmluve: zaistiť pripravenosť prijímajúcej strany splniť požiadavky a záväzky vyplývajúce z *acquis communautaire* (kap. 19).

Úlohy projektu boli splnené vo všetkých piatich komponentoch v súlade s časovým rozvrhom, ako aj stanovenými konkrétnymi výsledkami a výstupmi zabezpečujúcimi trvalé pokračovanie jeho vplyvov. Twinning poskytol macedónskemu ministerstvu a všetkým zúčastneným stranám bohaté know-how, komplexnú dokumentáciu a informačný materiál a konkrétnu predstupovú skúsenosť a znalosti z prístupového procesu Slovenska v sociálnej oblasti tak, aby bola objasnená komplexnosť sociálneho *acquis* a zlepšená kapacita prijímajúcej krajiny.

V priebehu záverečnej konferencie 14. septembra 2009 v Skopje obaja rezortní ministri Viera Tomanová a Xhelal Bajrami ako aj Erwan Fouéré, vedúci Delegácie Európskej komisie v krajine so sídlom v Skopje, pozitívne hodnotili realizáciu projektu s hlbokým uznaním a ocenením.

[Záverečná správa projektu.\(PDF\)](#)

Technická pomoc pri modernizácii slovenskej štátnej služby a verejnej služby

Projekt bol realizovaný v období rokov 2005 - 2006 a jeho celkovým cieľom bolo napomáhať implementácii zákona o štátnej službe a stratégie reformy zamestnávania vo verejnom sektore a pokračovať v reforme verejnej správy a vývoji administratívnych kapacít pre efektívnu účasť v rozhodovacích procesoch Európskej únie. Projekt bol financovaný s prostriedkov Európskej únie v rámci programu PHARE.

Špecifickým cieľom projektu bola:

- úplná implementácia zákona o štátnej službe,
- realizácia stratégie reformy zamestnávania vo verejnom sektore,
- pokračovanie a konsolidovanie reforiem uskutočňovaných v súvislosti s organizáciou a riadením systému verejnej správy v Slovenskej republike,
- rozvoj administratívnych kapacít pre efektívnu účasť v rozhodovacích procesoch Európskej únie a účinná implementácia dohodnutých politík a legislatívy EÚ.

Záverečná správa projektu sa zamerala vo svojej prvej časti na analýzu stavu, platného v čase pred realizáciou projektu. Dokument analyzoval platný zákon o štátnej službe, ktorý bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý a vstúpil do účinnosti dňa 1. apríla 2002. V uvedenom časovom období sa Slovenská republika nachádzala v prechodnom období, muselo byť prijaté mnoho zmien a reforiem, súvisiacich aj so skutočnosťou, že bola kandidátskou krajinou na vstup do Európskej únie. S týmto sa spájali mnohé povinnosti v oblasti legislatívy a v rade ďalších oblastí. Patrila k nim aj stabilná, nestranná a efektívna štátna služba a preto bolo prirodzené, že najdôležitejšie boli práve pramene Európskej únie a jej skúsenosti. V tomto smere existovali len niektoré základné princípy alebo usmernenia, keďže na stanovenie štandardov horizontálnych systémov riadenia a správy štátu alebo národnej verejnej správy neexistuje žiadny *acquis communautaire* v rámci EÚ. Postupom času sa však v demokratických krajinách dosiahla všeobecná zhoda názorov na kľúčové prvky správneho riadenia a správy štátu. Patria k nim zásady právneho štátu, ako je spoľahlivosť, predvídavosť, zodpovednosť, a transparentnosť, ale aj technické a riadiace spôsobilosti, organizačná kapacita a účasť občanov. Napriek neexistencii *acquis communautaire* sa na základe tohto konsenzu vytvorili princípy verejnej správy, ktoré zdieľajú členské štáty EÚ s odlišnými právnymi tradíciami a s odlišnými systémami riadenia štátu. Záverečná správa konštatuje vo svojej analýze, že princípy, ktoré boli a sú zakotvené v slovenskej legislatíve upravujúcej verejnú správu obsahujú všetky spomínané princípy vrátane tých, ktoré sa vzťahujú na štátnu službu. Týmto princípmi sa riadia verejné orgány v ich vzťahoch s občanmi, ako aj v ich vzťahoch k vlastným zamestnancom.

Štát plní aj úlohu zamestnávateľa, a pri plnení tejto úlohy je zodpovedný za zabezpečenie účinného profesionálneho výkonu verejnej správy, pre ktorý je profesionálna a nestranná štátna služba nevyhnutná.

Štandardy uplatňované v štátnej službe v krajinách EÚ sa uplatňujú aj v legislatíve Slovenskej republiky v danej oblasti. Slovenský systém štátnej služby je založený na princípoch v uvedenom kontexte. Všetko však potrebuje čas na doladenie ďalšieho vývoja a podmienok v štáte. Ani stabilné verejné správy (štátne služby) niektorých európskych krajín sa nebudovali jedno, či dve volebné obdobie, ale vyvíjali sa desiatky rokov. Nie je tiež možné vybrať si nejaký zahraničný vzor a začať ho uplatňovať na území Slovenskej republiky bez prepojenosti na históriu, tradície, politický, ústavnoprávny vývoj a atď. Záverečná správa sa ďalej venuje analýze implementácie Strategie reformy zamestnávania vo verejnom sektore, ktorá bola vypracovaná Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v spolupráci s Úradom pre štátnu službu a Ministerstvom financií SR a schválená bola uznesením vlády č. 487/2003.

Pri vypracovaní tohto dokumentu projekt vychádzal z relevantných materiálov legislatívnych dokumentov a rozhovorov so zástupcami jednotlivých ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, miestnej a regionálnej samosprávy, ako aj odborových zväzov.

Projektový dokument analyzuje Stratégiu podľa jej hlavných zameraní, ktorými sú:

- riešenie ochrany verejného záujmu pri výkone práce vo verejnom záujme,
- oprava zákona o štátnej službe Možnosť úpravy zamestnávania v štátnych službách silových zložiek,
- pridelovanie finančných prostriedkov v štátnej správe na odmeňovanie zamestnancov štátnej správy,
- investície do rozvoja ľudských zdrojov vo verejnom sektore.

Každá z vyššie uvedených častí je v záverečnej správe vyhodnotená podľa požiadaviek Strategie a ich implementácie. Každá oblasť v závere obsahuje komentár Projektu k aktuálnemu stavu realizácie Strategie.

Stratégia reformy zamestnávania vo verejnom sektore bola vypracovaná z dôvodu potreby reformy zamestnávania vo verejnom sektore v oblasti štátnej služby, verejnej služby

a štátnych služieb silových zložiek v zmysle naplňania programového vyhlásenia vlády SR.

Hlavným cieľom Stratégie bolo prispieť zmenou pracovnoprávných vzťahov vo verejnom sektore, ktorý má byť:

- konkurencieschopný a kvalitný,
- pružne reagujúci na meniace sa podmienky,
- nestranný a majúci dôveru občanov.

Stratégia bola založená na nasledovných princípoch:

- rozšíriť princíp apolitického, nestranného a kvalitného výkonu štátnej služby do viacerých oblastí výkonu práce vo verejnom záujme,
- zabezpečiť konkurencieschopnosť verejného sektora voči súkromnému sektoru v oblasti získavania a udržania kvalitných ľudských zdrojov,
- zosúladiť rôzne predpisy upravujúce zamestnanie vo verejnom sektore tak, aby sa minimalizovali osobitné privilégiá, či výhody jednotlivých skupín zamestnancov,
- regulovať minimálne štandardy konania zamestnanca voči zamestnávateľovi tam, kde sú podmienkou pre zachovanie dôvery občanov vo verejný sektor,
- zabezpečiť jednotnosť a rôznorodosť podmienok podľa potreby situácie.

Stratégia si stanovila ambiciózne ciele, ktoré však pre krátkosť času nebolo možné naplniť. Naplňaním cieľov stratégie znamená pravidelne monitorovať a prehodnocovať čiastkové výsledky. Na vypracovanie analýz neboli k dispozícii potrebné údaje a štatistiky. Celá Stratégia bola založená na existencii moderných systémov riadenia organizácie a kvalitného riadenia ľudských zdrojov.

Tretia časť záverečnej správy obsahuje príručku pre manažérov vo verejnom sektore a poskytuje základ na vypracovanie programov školenia a prípravy manažérov - členov najvyššieho vedenia. Poskytuje určitý návod a odkazy na iné materiály, ktoré môžu pomôcť členom najvyššieho vedenia vyriešiť určité otázky. Táto príručka je výstupom Komponentu 3 projektu modernizácie verejnej a štátnej služby SR, pokračovanie ak konsolidácia predchádzajúcich reforiem organizácie a riadenia verejnej správy v SR.

Posilnenie výkonu administratívnych štruktúr požadovaných pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia v EÚ

Slovenská republika realizovala v rokoch 2003-2004 z prostriedkov programu PHARE Európskych spoločenstiev projekt z názvom "Posilnenie výkonu administratívnych štruktúr požadovaných pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia v EÚ". Projekt realizovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v spolupráci s Národnou radou sociálneho poistenia Švédska.

Hlavným zámerom projektu bolo pripraviť Slovensko na efektívne a správne vykonávanie agendy koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia migrujúcich pracovníkov, ktorí sa pohybujú v rámci EÚ (uplatňovanie nariadení Rady (EHS) č. 1408/71 a 574/72) zdokonalením manažmentu a ľudských zdrojov. Projekt sa týkal najmä Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Sociálnej poisťovne a Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a jeho územných úradov, pričom šlo o oblasť starobných dôchodkov, peňažných nemocenských dávok, dávok v invalidite a invalidných dôchodkov, pozostalostných dávok, dávok v nezamestnanosti, rodinných dávok a osobitných nepríspevkových dávok.

Stručným obsahom projektu bolo:

- odborné posúdenie stupňa pripravenosti existujúcich štruktúr (MPSVR, Sociálnej poisťovne a ÚPSVR) na implementáciu acquis v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia,
- návrh pracovných postupov na doplnenie medzier a odstránenie prípadných nedostatkov v tejto oblasti,
- vyškoľenie zamestnancov na uplatňovanie legislatívy v tejto oblasti v plnom rozsahu,
- príprava informačnej stratégie pre migrujúcich pracovníkov,
- zdokonalenie informačnej siete medzi všetkými zúčastnenými inštitúciami na národnej a regionálnej úrovni.

Odkazy

- [Národný kontaktný bod pre Twinning v SR](#)
- [Národný kontaktný bod pre TAIEX v SR](#)